

Závěrečná zpráva o působení lektorky/lektora

Akademický rok: 2013/2014

Destinace (země, město): Bosna a Hercegovina, Sarajevo

Jméno, příjmení: Mgr. Kryštof Bachmann

Lektor se věnoval výuce češtiny v Sarajevu na Filozofické fakultě po dobu dvou semestrů. Český jazyk je zde povinný pro studenty druhého ročníku ruštiny, ale kromě nich docházeli na hodiny i studenti jiných oborů a také zájemci z jiných fakult. Nejmenší část kurzistů tvořili již dostudovaní jedinci, kteří mají český původ nebo mají z jiného důvodu dobrý vztah k češtině a České republice. Velikou motivaci měli především studenti, kteří plánují studovat v České republice, mezi něž patřili i středoškoláci. Počet studentů českého jazyka se během tohoto roku pohyboval kolem dvaceti.

Přestože studenti ruského jazyka z češtiny na konci obou semestrů skládají písemnou a ústní zkoušku, projevovali zpočátku v hodinách jen malý zájem. Ten ovšem během roku, alespoň u některých z nich, zesílil. Velké počáteční nadšení naopak projevovali kurzisté se speciálním vztahem k češtině a ČR, u kterých byl zase překážkou nedostatek času a pracovní povinnosti. Doposud byla čeština vedle ruštiny jediný další cizí slovanský jazyk, který byl na fakultě vyučován. Od začátku akademického roku 2014/15 se plánuje otevření kurzu slovinštiny a polštiny.

Během výuky lektor pracuje, mimo jiné, s učebnicemi *New Czech Step by Step* autorky Lídy Holé a *Communicative Czech* Ivany Reškové a Magdalény Pintarové, dále potom s knihami *Čeština pro život* Aleny Nekovářové a *Čeština pro cizince* Marie Kestřánkové, Gabriely Šnaidaufové a Kateřiny Kopicové. Součástí výuky je také překlad a poslech dialogů a písní, práce s časopisy nebo denním tiskem a v druhém semestru i překlad kratších pasáží z děl některých českých spisovatelů. Výuku doplňují referáty z oblasti české kultury. Se zájmem u studentů se setkal referát *Stereotypy o Čechách*, který v prosinci po dohodě s lektorem přednesla doktorandka Jasmina Žarković z Univerzity Karlovy v Praze. I v tomto akademickém roce pokračoval lektor v promítání českých filmů, které mělo veliký ohlas i mezi zájemci mimo kurz češtiny. Snaha zorganizovat exkurzi do České republiky, kterou lektor neúnavně vyvíjí, se stále nesečkala s úspěchem. Většina studentů odřekla z různých důvodů svou účast na poslední chvíli. V příštím roce proto bude možná nutné situaci řešit finanční zálohou, kterou by zájemci o exkurzi předem zaplatili.

Pokud jde o zázemí, které má lektor na fakultě, je nutné ocenit především dobrou lidskou atmosféru a vstřícnost kolegů. Horší je to s technickým vybavením kabinetu a učebny, které značně pokulhává za evropským standardem. Špatná ekonomická situace v zemi se projevuje v každodenním životě studentů a zaměstnanců fakulty. Lektor tak například musí spolu se studenty čekat frontu u kopírovací služby nebo si musí sám obstarávat nedostatkové křídly na tabuli. Jsou to ale zanedbatelné problémy, se kterými je nutno v dané oblasti počítat. Vážnějším nedostatkem byl snad jen stav střechy Filozofické fakulty, skrz kterou v červnu začala protékat voda do knihovny. Naštěstí byly zničeny pouze české časopisy, které jsou umístěny v horní poličce. Knihy, učebnice a služební počítač neutrpěly žádnou škodu. Vše nasvědčuje tomu, že bude střecha během léta opravena.

Spolupráce s vedením slavistiky byla stejně jako minulý rok vynikající. Také komunikace s děkanátem probíhala již bez administrativních překážek. Během povodní, které koncem jara zachvátily Srbsko a Bosnu a Hercegovinu, byla na dva týdny přerušena výuka, jelikož studenti organizovaně odjížděli jako dobrovolníci pomáhat do postižených oblastí. Jinak nebylo fungování lektorátu záplavami nijak ohroženo.

S ambasádou České republiky probíhala spolupráce též skvěle. Lektor nacházel oporu jak u velvyslance, tak u jeho zástupce. Oba se ochotně zúčastnili slavnostního předání diplomů studentům českého jazyka na konci akademického roku. V rámci spolupráce se zastupitelským úřadem byl lektor v prosinci přítomen na tradičním setkání krajanů s velvyslancem.

Lektor nadále také spolupracuje s Českou besedou v Sarajevu, jejímž je členem. Kromě účasti na pravidelných setkáních, která se uskutečňují každý měsíc v klášteře sv. Antonína, byl například spolu se zástupcem velvyslance ČR přítomen při sázení stromku, zastupujícího českou národnostní menšinu v BiH mezi ostatními stromy v parku Národnostních menšin. Dále se zúčastnil premiéry dokumentárního filmu *Probuzené loutky* režiséra Igora Sivjakova a následně se na žádost předsedkyně České besedy podílel na překladu titulků k filmu do českého jazyka. Film se zabývá tématem českého loutkového divadla v Sarajevu, které úspěšně fungovalo v meziválečném a po určitou dobu také v poválečném období a v současné době bohužel upadlo v zapomnění. V dubnu lektor odjel do Prijedoru na Den Čechů, setkání zástupců bosenských a chorvatských Českých besed. Při té příležitosti navázal kontakt s předsedou prijedorské České besedy, která akci tradičně organizuje. V červnu byl přítomen oslavám výročí úmrtí nejznámějšího sarajevského architekta, českého rodáka Karla Pařika, a kladení věnců na jeho hrob na hřbitově sv. Mihovilj. Kromě významnějších akcí se lektor rád též účastní výletů organizovaných sarajevskou Českou besedou, během kterých má příležitost navazovat kontakty s lidmi českého původu a rozšiřovat své povědomí o české menšině v Bosně a Hercegovině.

V prosinci navštívili Sarajevo v rámci veletrhu stipendií zástupci Jihomoravského centra pro mezinárodní mobilitu. Lektor jim ukázal sarajevské pamětihodnosti a při té příležitosti s nimi jednal o možném otevření dvou míst na letní škole českého jazyka v Brně pro studenty z Bosny a Hercegoviny.

Stoleté výročí sarajevského atentátu bylo v Sarajevu, stejně jako v České republice, spojeno s řadou kulturních akcí. Na rozdíl od České republiky, kde je atentát již dlouho vnímán jako dávná historická

událost, v Bosně a Hercegovině bohužel i po sto letech stále vyvolává pře a diskuze. Je také každou z entit BiH připomínán, či dokonce oslavován, jiným způsobem. Proto je možné vnímat velmi pozitivně, že byla 27. června v Historickém muzeu Bosny a Hercegoviny prezentována kniha českých historiků Pavla Trojana a Martina Ježka *Tak nám zabili Ferdinanda*. Prezentace přitažlivé a s nadhledem napsané knihy a následné diskuze se spolu s dalšími členy sarajevské České besedy zúčastnil i lektor.

Únorové nepokoje, při kterých byly v Sarajevu zapáleny některé administrativní budovy, se fungování lektorátu nijak nedotkly. Terčem útočníků byly především vládní budovy Federace Bosny a Hercegoviny. Společná vládní budova BiH, která stojí naproti Filozofické fakultě, proto zůstala, stejně jako samotná budova fakulty, hněvu lidu ušetřena. To bohužel nelze říct o Archivu Bosny a Hercegoviny, který byl demonstranty vypálen, přičemž bylo zničeno mnoho cenných historických dokumentů. Zřejmě tak mohly být nenávratně smazány i některé dosud ještě neprozkoumané stopy přítomnosti české menšiny v Bosně a Hercegovině.

V Praze, dne 28. srpna 2014